

Asia: VN/31603/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025-2029

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025-2029. SOSTE edustaa laajaa joukkoa yhteisötalouden toimijoita. SOSTE on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö, jonka varsinaisina jäseninä on lähes 250 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrityksen määrittely on strategiassa sekavaa. Määritelmiä tulee selkeyttää. Strategialuonnoksessa on sekalainen joukko määritelmiä, joiden keskinäinen suhde ja merkitys jää avoimeksi. SOSTE esittää, että yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrityksen määritelmät käsitellään erikseen, ei keskenään sekoitettuina. Samalla tulisi erottaa taustatieto ja tämän strategian tarkoittamat yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrityksen määritelmät. Kumpakin pitäisi olla vain yksi. SOSTE esittää, että yhteisötalouden määritelmän tulisi olla yhteneväinen EU:n yhteisötalouden määritelmän kanssa. (Yhteisötalouden toimintasuunnitelma COM(2021) 778 final) Strategiapaperiin tulisi sisällyttää lähdeviitteet ainakin siltä osin, kuin määritelmät pohjautuvat aiempiin strategia-asiakirjoihin ja/tai EU:n tematiikkaa käsitteleviin asiakirjoihin.

SOSTE huomauttaa, että strategia tulee käydä systemaattisesti läpi ja yhtenäistää kirjoitustapa. Tämä selkeyttäisi koko strategiaa.

Määritelmien selkeyttäminen auttaa yhteisötalouden tunnettavuuden parantamista. Nyt moni toimija ei tunnista olevansa yhteisötalouden toimija, vaikka tarjoavat tavaroita ja/tai palveluja jäsenilleen tai yhteiskunnalle. Järjestölähtöinen palvelutuotanto täyttää myös monilta osin yhteiskunnallisen yrittäjyyden kriteerit.

SOSTE huomauttaa, että luvussa 3 Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten tila tuodaan esiin yhteiskunnallisten yritysten tilaa ja arvio kokoluokasta. Koko yhteisötalouden nykytilan kuvaus ja arvioi kokoluokasta jää uupumaan. Tämä olisi hyvä lisätä strategiaan.

Yleisesti koko strategiaa vaivaa epäyhtenäisyys. Muun muassa strategian tavoitteet on kirjoitettu epäyhtenäisesti. Tämä osaltaan selittyy strategian tekoprosessilla. SOSTE suosittaa, että jatkotyöstössä kokonaisuus käydään vielä läpi. Tämä tekisi strategiasta helppolukuisamman ja ymmärrettävämmän. SOSTE esittää, että tavoiteluku 5.5. Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytykset parantuvat nostetaan strategiassa ylemmäksi kohdaksi 5.2. Toimintaedellytysten parantaminen on toiminnan sisällön lähtökohta. Järjestöjen rahoitukseen kohdistuneet leikkaukset ja ostopalveluiden väheneminen korostavat toimintaedellytysten parantamisen tärkeyttä.

SOSTE katsoo, että strategian tavoitteet ovat kannatettavia. Tavoitteet jäävät kuitenkin ylätasolle. SOSTE edellyttää, että strategialle myöhemmin laadittavassa toimintaohjelmassa tavoitteet konkretisoidaan, ja niiden toteuttamiseen, seurantaan sekä arviointiin laaditaan selkeä suunnitelma aikatauluineen ja vastuutahoineen.

Kiiskinen Päivi
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry